

KRØDSHERAD KOMMUNE

ÅRSBUDSJETT FOR 2020

ØKONOMIPLAN FOR PERIODEN 2020 – 2023

**Årsbudsjettet er første år i økonomiplanen og bindende.
Økonomiplanen forøvrig er retningsgivende.**

Kommunedirektørens forslag

Innhold

1. INNLEDNING OG HOVEDTREKK.....	3
1.1 Utfordrings- og mulighetsbilde i Krødsherad kommune	3
1.2 Befolkningsutvikling.....	5
1.3 Folkehelsebarometeret 2019	6
1.4 Langsiktige mål	7
2 DRIFTSBUDSJETT FOR 2020	8
2.1 Statsbudsjettet.....	8
2.2 Organisering av budsjett og økonomiplanarbeidet.....	9
2.3 Hovedoversikt driftsbudsjettet for 2020 og økonomiplan 2020-2023	10
2.4 Sektor 1: Kommunedirektøren	12
2.5 Sektor 2: Oppvekst og kultur	13
2.6 Sektor 3 Helse og omsorg	16
2.7 Sektor 4: Teknisk drift og utbygging	19
2.8 Sektor 5: NAV.....	22
2.9 Sektor 6: Service og administrasjon.....	25
2.10 Sektor 7: Samfunns- og næringsutvikling	28
3 INVESTERINGSBUDSJETT FOR PLANPERIODEN	30
3.1 Investeringsbudsjett for planperioden	30
Vedlegg 1 Bevillingsoversikt.....	32
Vedlegg 2 Budsjettskjema investeringer	33
Vedlegg 3 Gjeldsutvikling.....	34

1. INNLEDNING OG HOVEDTREKK

1.1 *Utfordrings- og mulighetsbilde i Krødsherad kommune*

Krødsherad kommune står foran et meget spennende 2020!

Samfunnsdelen av kommuneplan skal vedtas, og strategi for vekst og utvikling, inkl. en del som omhandler boligpolitikk, skal vedtas. Det fallende innbyggertallet gjør at det er svært viktig at arbeidet lykkes både på kort og lang sikt. Svært mange andre kommuner har nøyaktig samme målsetting, og det er viktig at de mange gode ideer som diskuteres over lunchbord, kjøkkenbord, rakfisklag-bord osv materialiserer seg i lokalt tilpassede og håndterbare strategier, tiltak og handlinger.

Samfunnsdelen er også spennende på den måten at den sier noe om hva slags samfunn Krødsherad-samfunnet skal være. Hvordan legges det til rette for mangfoldet? Hvordan framstår bygda som et inkluderende samfunn? Hvordan oppleves du og jeg som gode medmennesker? Hvordan skal vi være vertskap i verdensklasse for hverandre som innbyggere, næringsliv, reiseliv og turister og potensielle nye innbyggere? Disse tema vil drøftes i samfunnsdelen som vedtas første halvår 2020.

Kommunedelplan Norefjell, med svært ambisiøse mål, vedtas sannsynligvis første halvår 2020. Den legger til rette for en omfattende utvikling på fjellet, og har i seg det å binde fjord og fjell – Noresund og Norefjell – sammen. Det å lykkes med å etablere Norefjell som Norges foretrukne høyfjell vil kunne bli svært betydningsfullt for Krødsherad. Kommunedirektøren opplever engasjerte og offensive grunneiere og grunneierkonstellasjoner, noe som også lover bra for iverksetting og gjennomføring av planen.

I de langsiktige målene er det vedtatt at det skal foregå stedsutvikling både på Krøderen og Noresund. I dette arbeidet vil administrasjonene gå i partnerskap med vell'ene. Begge stedene har aktive velforeninger, og det er viktig med gode dialoger samt at virkemiddelapparatet benyttes fleksibelt. Med kraftfulle partnerskap er det mulig å utrette relativt mye - med små midler.

Krødsherad kommune er som alle andre kommuner i Norge en generalist-kommune. I det ligger det at Krødsherad har nøyaktig samme lovkrav innenfor tjenesteproduksjon, forvaltning etc. som eksempelvis Drammen kommune. Samarbeidskonstellasjonen i Midt-Buskerud er i spill i forbindelse med opprettelse av Viken fylke. Pr i dag har Krødsherad mange samarbeid med Modum kommune som vertskommune innenfor tjenesteproduksjon. Hvordan dette blir for framtida er uavklart. Sigdal kommune har gitt signaler om at en innmelding i Kongsberg-regionen kan bli en realitet innen kort tid. Modum kommune har pr nå ikke gitt noen tydelige signaler på hvordan de organisatorisk ser for seg framtida. En rapport utarbeidet på oppdrag fra Fylkesmannen i Viken sier at Krødsherad bør samarbeide med Ringerike. En annen rapport fra Telemarkforskning, utarbeidet på oppdrag fra Regionrådet i Midt-Buskerud, konkluderer med at Krødsherad kan velge både Ringerike, Kongsberg-regionen og Hallingdals-regionen. Hva som skal vektlegges i det strategiske valget for Krødsherad vil bli diskutert i 2020. Det er ikke nødvendigvis sånn at tjenestekjøp må foregå innenfor medlemsregionen, men det er en fordel.

Det som er sikkert er at Krødsherad er avhengig av gode samarbeidspartnere for å løse oppgaver. Pr nå slites organisasjonen med å ta inn et forvaltningsmessig etterslep innenfor enkelte områder, og det er mange oppgaver som skal ivaretas av en relativt liten organisasjon. Om det er hensiktsmessig med samarbeid utover tjenestekjøpene som er etablert pr nå vil framtida gi svar på. Det finnes flere kommunale- og regionale aktører som er på tilbudssida for tida.

Det har vært- og er stor bygningsmessig aktivitet i kommunen. «Ny» Kryllingheim sto ferdig i september, og det samme med nye avdelinger i Noresund barnehage. Begge prosjektene er gjennomført etter vedtatt plan, og med god økonomisk kontroll underveis. Arbeidet med å få på plass den nye renseløsningen pågår med stor styrke om dagen, og følger framdriftsplanen noenlunde. Pr nå er økonomien litt trangere i prosjektet enn ønskelig, men foreløpig er det ikke grunnlag for å ringe med alarmklokkene. Kommunestyret vil i februar-møtet bli forelagt forslag til endelig rom- og funksjonsprogram for skolene, og prosjekteringsarbeidet vil pågå utover 2020. Endelig forprosjekt vil bli presentert høsten 2020, og forslag til finansiering vil bli fremmet i budsjettbehandlingen for 2021. Prosessen legger til rette for at en faktisk igangsetting kan skje våren 2021.

Innsatsområder og aktivitet omtales i hovedsak under sektorenes egne kapitler. Det som fortsatt er litt nytt er at det er en person/sektor som er ansvarlig for kulturområdet. Dette området vil i 2021 få et større fokus enn det historisk sett har hatt i Krødsherad.

Krødsherad kommune er nødt til å være en attraktiv arbeidsgiver for å tiltrekke seg nødvendig kompetanse i åra framover. Det er allerede krevende å rekruttere innenfor flere fagområder. Når behovet for arbeidskraft øker og tilgangen til arbeidskraft går ned, vil utfordringene sannsynligvis bli større enn de er i dag. Nye samarbeidskonstellasjoner kan være en mulig løsning, og kommunedirektøren lyst til å trekke fram avtalen med Modum bad om psykologtjeneste som ny innretning for å løse kravet til egen kommunepsykolog. Det er sannsynligvis nødvendig å lete fram funksjonelle løsninger utenfor de rammene som det tradisjonelt søkes innenfor.

Kommunens rolle som utviklingspartner er allerede nevnt i avsnittet om Krøderen og Noresund og vell'enes rolle. Kommunedirektøren mener at kommunen bør innta en ny rolle ved å bevege seg ut fra forvaltingsposisjon, og legge til rette for samskaping sammen med andre aktører. Det kan handle om å fasilitere prosesser, legge til rette for at aktører som en fornuftig at snakker sammen faktisk møtes, inngå i partnerskap som en av flere eller sørge for at prosesser går framover osv. Det innebærer at «kommunen» i noen saker stiller som likeverdige diskusjonspartner, og at det åpnes opp for at eksterne bidrag i større grad gis muligheten til å påvirke løsninger. Lovkravene til en forsvarlig forvaltning må like fullt ivaretas nå vedtak skal fattes, og der er kommunens rolle tydelig. I en tid da vekst på flere områder er sterkt etterlengtet mener kommunedirektøren at dette grepet kan bidra positivt. Videre er vurderingen den at en slik posisjon også er spennende for potensielt nye arbeidstakere, og kan bidra til å øke arbeidsgiverattraktiviteten.

Noresund, 20.11.2019
Stig Rune Kroken
kommunedirektør

1.2 Befolkningsutvikling

Pr. 30.09.2019 var det folkeregistrert 2216 personer i Krødsherad. Dette er en nedgang på 70 personer fra 30.09.2017. Ved forrige telling (30.06) var tallet 2212, og forhåpentligvis var bunnivået nådd da. Svaret på det kommer utover i år 2020. Like fullt; det er bekymringsfullt at innbyggertallet synker.

I fjorårets budsjettdokument var SSB sine befolkningsframskrivninger limt inn. Det foreligger ingen nye framskrivninger før juni 2020, og kommunedirektøren har ikke funnet det hensiktsmessig å lime inn fjorårets tabell en gang til. Den viser at befolkningen i Krødsherad vil vokse fram mot 2040, og så er det dessverre sånn at dette ikke har slått til for de siste par årene. Da mister befolkningsprognosen noe av sin verdi. Med en kommunistørrelse som Krødsherad er det svært vanskelig å være presis i vurderinger om framtidig befolkningsutvikling, og fram til nye prognoser foreligger til sommeren vurderes det som lite formålstjenlig å bruke tid på prognoser utover det som framstår som tydelige trender over litt tid.

Dimensjonering av antall barnehageplasser og elevtallskapasitet i skoleprosjektene er tuftet på et optimistisk fremtidsbilde med tilflytting til kommunen. Trendene viser at folk trekkes mot de større byene, og at distriktene aldres. I tillegg er flyktningstrømmene redusert, og kommuner hjelpes ikke i samme grad som tidligere år. I Krødsherad viser dataene at det er større utflytting til andre kommunen i Norge enn det er innflytting, og det er også noen flere som dør enn det er fødsler. En lokal undersøkelse for kullene født mellom 1979 og 1994 viser at det er flere jenter enn gutter som flytter. Flesteparten av de som har flyttet bor i Ringerike, Oslo, Modum, Drammen og Øvre- og Nedre Eiker.

For kommuneøkonomien har det stor betydning å lykkes med å øke innbyggertallet. For skolene vurderes det som positivt å evt. skulle ha gjennomgående større klasser/grupper. Det ville vært positivt både for læringsmiljøene og ressursutnyttelsen. Fra 2025 vil antallet eldre over 80 år øke både på landsnivå og i Krødsherad. Sannsynligheten er stor for at det må prioriteres mer ressurser til omsorg i åra framover. Som en konsekvens av dette vil behovet for fagkompetanse og kvalifisert arbeidskraft øke. Det ligger et ledig tidsvindu som varer noen år før en relativt kraftig økning i hjelpebehov inntreffer. Dette tidsvinduet må brukes godt!

Foreløpige funn i det lokale prosjektarbeidet viser at bolig, nærhet til arbeid/tilrettelegging for pendling og ungdomstilbud ville vært viktige drivere for at utflyttede Kryllinger skulle bosatt seg i Krødsherad. Kan mulighetsrommet bygges på disse fundamentene – og i kombinasjon? Det er varslet ny regional infrastruktur fra 2029 som vil redusere transporttida til Oslo ned til en time. Det gir en helt ny mulighet til å øke den lokale bostedsattraktiviteten.

De aller fleste kommuner i Norge har samme mål som Krødsherad om å øke befolkningen. Det de ikke har som naturgitte forutsetninger er Norefjell, Krøderfjorden og (etter hvert) nærheten til Oslo. Disse attraktive komponentene bør kunne gi gode forutsetninger for å lykkes med dette langsiktige og krevende arbeidet.

1.3 Folkehelsebarometeret 2019

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Krødsherad	
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	30	21	21	prosent		
	2 Personer som bor alene, 45 år +	28,7	25,2	25,4	prosent		
	3 Andel over 80 år, framskrevet	5,9	5,2	4,9	prosent		
Også prøver å og lever bedre	4 Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	80	78	81	prosent		
	5 Lavinntekt (hushold.), 0-17 år (ny def.)	8,4	10	9,2	prosent		
	6 Inntektsulikheter, P90/P10	2,7	2,8	2,8	-		
	7 Bor trangt, 0-17 år	-	17	19	prosent		
	8 Barn av ansatte forspørgere	12	16	15	prosent		
	9 Stønad til livsopphold, 20-29 år	6,8	9,8	8,5	prosent (a,k)		
	10 Trives på skolen, 10. klasse	74	87	86	prosent (k)		
	11 Blir mobbet, Ungd. 2018	-	6,9	7,6	prosent (a,k)		
	12 Laveste mestringsnivå i løsing, 5. kl.	21	24	24	prosent (k)		
	13 Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	15	24	23	prosent (k)		
	14 Fratfall i videregående skole	23	23	21	prosent (k)		
	15 Tror på et lykkelig liv, Ungd. 2018	-	72	72	prosent (a,k)		
	Vil bli, skades og utfylles	16 Fornøyd m/ lokalmiljø, Ungd. 2018	-	70	70	prosent (a,k)	
		17 Fritidsorganisasjon, Ungd. 2018	-	65	66	prosent (a,k)	
		18 Fornøyd m/ treffsteder, Ungd. 2018	-	43	50	prosent (a,k)	
19 Ensomhet, Ungd. 2018		-	20	20	prosent (a,k)		
20 God drikkevannsforsyning (ny def.)		100	90	91	prosent		
21 Forsyningsgrad, drikkevann		74	89	88	prosent		
22 Skader, behandlet i sykehus		14,0	13,1	13,7	per 1000 (a,k)		
Med mer enn sånt anbefalt	23 Lite fysisk aktive, Ungd. 2018	-	14	14	prosent (a,k)		
	24 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2018	-	30	31	prosent (a,k)		
	25 Røyking, kvinner	9,3	6	6	prosent (a)		
Med et sånt standard	26 Forventet levealder, menn	76,4	78,9	79,1	år		
	27 Forventet levealder, kvinner	82,7	83,2	83,3	år		
	28 Utd.forskjeller i forventet levealder	-	5,1	5	år		
	29 Fornøyd med helse, Ungd. 2018	-	71	71	prosent (a,k)		
	30 Psykiske sympt./lid., 15-29 år	193	168	159	per 1000 (a,k)		
	31 Muskel og skjelett	336	324	319	per 1000 (a,k)		
	32 Overvekt og fedme, 17 år	23	22	23	prosent (k)		
	33 Hjerte- og karsykdom	21,5	18,8	17,7	per 1000 (a,k)		
	34 Antibiotikabruk, resepter	345	335	340	per 1000 (a,k)		

04/2019/1958.0702/10753.0822

Fargekodene over betyr følgende:

- Grønn = ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Gul = ikke signifikant forskjellig fra landet
- Rød = ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet

Resultatene som presenteres her viser at det for mange av indikatorene er for få personer i utvalget til at resultatene kan offentliggjøres. Det neste som vises er at det er mange gule skår som betyr at «tingenes tilstand» er ok. Det er også noen indikatorer som har et rødt symbol, og dermed et negativt avvik mot landssnitt. Trivsel for 10. trinn er det enkeltresultatet som har den sterkeste rød-fargen. Dette er data fra Elevundersøkelsen for 2018. Tilsvarende undersøkelse i 2019 viser en marginal forbedring, og andelen som trives på skolen er fortsatt betydelig lavere enn snittet for Buskerud og landet som helhet. Med et lavt antall elever på trinnet kan enkelt svar gi store utslag på skåren. Like fullt viser resultatene at dette området bør få oppmerksomhet framover. De øvrige røde resultatene er innenfor helse. Menns levealder, muskel- og skjelettplager, psykiske lidelser blant unge mellom 17 og 29 og hjerte og karsykdommer. For de fleste av disse områdene er det langsiktige innsatser som teller.

1.4 Langsiktige mål

I budsjettet for 2019 ble de 7 første måla under vedtatt. Kommunedirektøren mener fortsatt at disse er relevant, og foreslår ingen endringer. Det foreslås derimot et mål til, og det er rettet mot utviklingen på Norefjell. Norefjell framstår som svært sentral i den videre utvikling i Krødsherad, og det vurderes derfor som formålstjenlig å ha et eget mål rettet mot fjellet.

- 1 Antall innbyggere i Krødsherad øker.
- 2 Antall arbeidsplasser i Krødsherad øker.
- 3 Omsetningen for handel- og reiselivsorientert virksomhet øker.
- 4 Noresund sentrum utvikles til et kompakt tettsted med innslag av bykvaliteter.
- 5 Krøderen videreutvikles som et levende lokalsamfunn.
- 6 Innbyggerne i Krødsherad kommune opplever å ha tilgang til et godt og relevant tjenestetilbud.
- 7 Krødsherad kommune er en attraktiv arbeidsgiver med kompetente og serviceorienterte medarbeidere.
- 8 Norefjell er Norges foretrukne fjelldestinasjon.

Følgende utredninger vil bli sentrale i 2020:

- Strategi for vekst og utvikling, inkl. boligpolitikk
- Forprosjekt skolebygg
- Krødsherad som næringsvennlig kommune

Kommunedirektøren kommer tilbake med egne saker vedrørende de forskjellige utredningene.

2 DRIFTSBUDSJETT FOR 2020

2.1 Statsbudsjettet

Kort om forslaget til statsbudsjett:

- Vekst i frie inntekter er på 0,3 %. Vekstanslaget er fra forventet inntektsnivå i 2019 gjort i RNB. Merinntektene for 2019 får ikke kommunesektoren glede av i 2020 og må anses som en engangsinntekt.
- Veksten i frie inntekter utgjør 1,3 milliarder kroner for kommunesektoren.
- 900 millioner kroner av veksten i frie inntekter er et uttrykk for hva det koster å opprettholde standard og omfang av tjenester som skole, barnehage, omsorgstjenester etc.
- I realiteten betyr statsbudsjettet en reell nedgang i handlefriheten til kommunesektoren.
- Deflator 3,1 %, lønnsvekst 3,6 %. Sektorene er kompensert for lønnsvekst i sine rammer.
- Bemanningsnorm i skole innlemmet i rammetilskuddet.
- Det innføres moderasjonsordninger i SFO tilsvarende ordningene for barnehage. Det betyr at en husholdning ikke skal bruke mer enn 6 % av disponibel inntekt til betaling for SFO.
- For at det reelt sett skal være en økning i frie inntekter fra 2019 til 2020 forutsetter regjeringen at det effektiviseres med 0,5 %.
- Regjeringen foreslår for tredje gang å overføre skatteoppkrever fra kommunene til skatteetaten. Overføringsdato er satt til 01.06.2020 og det er foretatt et uttrekk av rammen på 2,2 millioner kroner for å finansiere dette. Resterende uttrekk foretas i 2021. Overføringen er en virksomhetsoverdragelse og det betyr at de ansatte har rett til å være med over til skatteetaten.
- Krødsherad kommune får for 2020 skjønnstilskudd i første tildeling pålydende kr. 1.250 mill. Dette hovedsakelig for å dekke opp for kostnader som ikke er fanget opp av andre ordninger.
- Distriktkommunetilskuddet er videreført. For Krødsherad sin del utgjør det 2.938 mill. kr. i 2020.
- I kommunedirektørens budsjettforslag for 2020 er det lagt til grunn forutsetningene i forslag til statsbudsjettet når det gjelder vekst i skatteinntektene/inntektsutjevningen og rammetilskudd.

2.2 Organisering av budsjett og økonomiplanarbeidet

Arbeidet med årsbudsjett 2020 og økonomiplan 2020 - 2023 er i hovedsak en videreføring av de arbeidsformer som er lagt til grunn for de siste års budsjettarbeid. Sektorene har lagt fram sine analyser, behov og ønsker i dialogmøter med formannskapet. Chriss Madsen fra KS-Konsulent har presentert en KOSTRA-analyse over historisk ressursprioritering for kommunestyrene den 13.06 og 19.11. Det gjennomføres informasjonsmøte med organisasjonene den 26.11, med frist til å komme med tilbakemeldinger innen 3.12. Innspillene som evt. kommer inn ettersendes som egne dokumenter 3.12.

Økonomiplanen er et verktøy for å kunne gjøre en vurdering av strategiske valg i økonomiplanperioden. Prinsippet med rammebudsjettering (nettobudsjett) er videreført, og budsjettet presenteres som tidligere på hovedtallsnivå/sektornivå. Økonomiplan og årsbudsjett er satt opp etter netto rammer for følgende områder.

- Kommunedirektøren
- Oppvekst og kultur
- Helse og omsorg
- Teknisk drift og utbygging
- NAV
- Service og administrasjon
- Samfunns- og næringsutvikling

For hver sektor er det utarbeidet en tabell som viser endringer fra vedtatt nettoramme for 2019 til forslag til budsjett for 2020. Det vises til nærmere omtale under hver sektor sitt kapittel.

2.3 Hovedoversikt driftsbudsjettet for 2020 og økonomiplan 2020-2023

Tabellen nedenfor viser hovedoversikten for driftsbudsjettet for perioden 2020 til 2023. Første år i perioden er bindende, mens de øvrige år er retningsgivende.

	2019	2020	2 021	2 022	2 023
Skatt på inntekt/ formue	-71 046 000	-72 849 000	-73 549 000	-74 249 000	-74 949 000
Ordinært rammetilskudd	-82 021 000	-86 044 000	-85 379 000	-85 964 000	-86 549 000
Skatt på eiendom	-12 500 000	-13 030 000	-13 130 000	-13 230 000	-13 330 000
Andre skatter					
Generelle statstilskudd	-1 300 000	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Sum frie inntekter	-166 867 000	-172 823 000	-172 958 000	-174 343 000	-175 728 000
Renteinntekter og utbytte	-1 350 000	-1 850 000	-1 850 000	-1 850 000	-1 850 000
Renteutgifter	6 340 500	8 846 500	9 822 400	10 555 200	12 184 300
Avdrag på lån	10 533 900	13 307 300	14 996 400	16 115 600	17 959 800
Netto finans og gjeld	15 524 400	20 303 800	22 968 800	24 820 800	28 294 100
Til bundne avsetninger	205 000	205 000	205 000	205 000	205 000
Til ubundne avsetninger	3 000 000	2 500 000			
Bruk tidl. års mindreforbr.					
Bruk av ubund. avsetninger		-2 597 700			
Bruk av pensjonsfond	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000
Bruk av bundne avsetninger	-80 000	-2 130 000	-430 000	-430 000	-80 000
Netto avsetninger	2 325 000	-2 822 700	-1 025 000	-1 025 000	-675 000
Overført til inv.budsjett	0	0	0	0	0
Sum overf. Inv.budsjett	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-149 017 600	-155 341 900	-151 014 200	-150 547 200	-148 108 900
Kommunedirektøren	8 437 100	11 105 300	9 697 200	9 625 400	8 954 100
Oppvekst og kultur	52 440 500	52 421 000	52 025 700	51 846 100	51 043 000
Helse og omsorg	56 872 800	59 744 400	59 886 300	59 814 500	59 493 200
Teknisk drift og utbygging	8 503 200	8 099 200	6 020 200	5 984 200	5 823 500
Nav	3 103 000	3 982 000	3 982 000	3 982 000	3 982 000
Service- og administrasj.	15 565 700	15 939 700	15 510 700	15 474 700	15 314 100
Nærings- og samf.utvikl.	4 095 300	4 050 300	3 892 100	3 820 300	3 499 000
Ufordelt innsparing					
Sum netto driftsramme	149 017 600	155 341 900	151 014 200	150 547 200	148 108 900
Overskudd/avsetninger	0	0	0	0	0

Skatt på inntekt og formue er budsjettert i tråd med Regjeringens forslag i statsbudsjettet.

Ordinært rammetilskudd er budsjettert i tråd med Regjeringens forslag i statsbudsjettet.

Skatt på eiendom er budsjettert ut ifra reelle inntekter i 2019, forventede nye enheter i 2020 og en økning av satsen til 3 promille. For øvrig vises det til saksframstilling og forslag til vedtak.

Generelle statstilskudd er hovedsakelig rentekompensering fra staten knyttet til tidligere investeringer innenfor skolebygg og omsorg.

Renteinntekter og utbytte er renteinntekter på Krødsherad kommunes bankinnskudd samt renter av ansvarlig lån Krødsherad everk. Det er ikke budsjettert med utbytte.

Renteutgifter er budsjettert med en rentesats på 2,75 %. Dette er noe høyere enn den effektive renten vi har på våre lån i dag. Nye lån, som er foreslått opptatt i 2020, er budsjettert med opptak på ulike tidspunkt gjennom året. Renter og avdrag er lagt inn i henhold til vedtatte og foreslåtte investeringer. Låneopptak til skolebygg er tatt inn i langtidsbudsjettet.

Avdrag på lån er budsjettert i tråd med vår avdragstid på de ulike lånene.

Til ubundne avsetninger – dette er avsetning til investering skole.

Til bundne avsetninger - avsetning til mottatte konsesjonsavgifter.

Bruk av ubundne avsetninger – Beløpet gjelder spesifikt ny renseløsning, og er forskjellen mellom faktiske renter/avdrag, og det Sigdal kommune og NVA innbetaler.

Bruk av pensjonsfond – det er lagt til grunn at økning amortisering av premieavvik for premieavviket som inntektsføres dekkes ved pensjonsfond.

Bruk av bundne avsetninger – det er lagt opp til at kr 80.000,- til trivselsassistenter finansieres ved bruk av testamentarisk gave. Videre budsjetteres det med bruk av 1,7 mill. kr. av sjølkostfondet på VAR-området. Det brukes 350.000 kr. av konsesjonsfondet til Norefjell destinasjon og gjennomføring av strategiplan.

Til fordeling drift – dette er det beløpet man har igjen av fellesinntektene til drift i sektorene etter at finansieringsutgifter/-inntekter er dekket inn. I tabellen ser man nettorammene til de ulike sektorene og utviklingen i dem. For en mer detaljert oversikt over de ulike endringene som er lagt inn fra 2019 til 2020 vises det til sektoromtalen.

2.4 Sektor 1: Kommunedirektøren

Sektor 1: Kommunedirektøren: Aktivitetsendring					
	2019	2020	2021	2022	2023
Grunnlag ramme	29 131 500	8 437 100	11 105 300	9 697 200	9 625 400
Rammeendring - sektor 2	-3 374 000				
Rammeendring - sektor 6	-14 101 300				
Rammeendring - sektor 7	-3 870 200				
Økte kostnader:					
Avsetning lønnsoppgjør	2 400 000	2 400 000			
Avsetning økning pensjonsavsetning		646 300			
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2019	101 100	66 000			
Kirkelig fellesråd - økte lønnskostnader					
Regionråd - diverse	150 000				
Skiløyper Norefjell - tråkking					
Vedlikehold kirker - engangstilskudd					
Kommunedelplan Norefjell og områdeplaner					
IKA-Kongsberg - medlemskap/innskudd					
Byggesak: Konsulentkjøp					
PLU: Lisenser IKT					
Beredskap: Koordinator					
Bredbånd - KK's andel					
KK andel - Krødsheradhallen					
Juridisk bistand		200 000			
Ordførerstilling - 100%		375 000			
Skjønnsmidler til fordeling		1 250 000			
Strategiplan - Norefjell Destinasjon		350 000			
Kontrollutvalg - økning driftskostnader		25 900			
Kontrollutvalg - opplæring 2020		30 000			
Reduserte kostnader:					
Stortingsvalg					
Avsetning lønnsoppgjør 2018	-2 000 000	-2 400 000			
Vedlikehold kirker - engangstilskudd					
Regionråd		-75 000			
Skjønnsmidler til fordeling			-1 250 000		
Strategiplan - Norefjell Destinasjon					-350 000
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	8 437 100	11 305 300	9 855 300	9 697 200	9 275 400
Rammereduksjon		-200 000	-158 100	-71 800	-321 300
Ny ramme - overført hovedoversikt	8 437 100	11 105 300	9 697 200	9 625 400	8 954 100

Sektor omfatter kommunedirektørkontoret, politisk styring, regionråd og avsetning til lønnsoppgjøret

2.5 Sektor 2: Oppvekst og kultur

Sektor 2: Oppvekst og kultur: Aktivitetsendring					
	2019	2020	2021	2022	2023
Grunnlag ramme	48 395 700	52 440 500	52 421 000	52 025 700	51 846 100
Rammeendring - fra sektor 1	3 374 000				
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2019	1 177 800	1 762 000			
Okt lønnskostnad Kirkelig fellesråd	34 000	49 000			
Avslutningsekskursjon 10 klasse - årets	52 500	91 000			
Artists in Residence	40 000				
Vedlikehold kirker - engangstilskudd 2019	100 000				
Gjesteelev	525 000				
PPT	500 000				
Pedagognorm barnehage	500 000				
Bibliotektenester - utvidelse		40 000			
Kommunal andel - gulv Idrettshall	473 000				
Lønnskostnader - særskilt behov		100 000			
Frivilligkoordinator		350 000			
Reduserte kostnader:					
Avslutningsekskursjon 10 klasse - fjorårets	-101 500	-52 500			
Nedleggelse 1 avdeling - (modul) 2017	-2 500 000				
Kommunal andel - gulv Idrettshall		-473 000			
Vedlikehold kirker - ekstraordinært 2018	-130 000	-100 000			
Reduksjon 85% IKT		-576 000			
Inkl. lær		-150 000			
Pedagognorm barnehage		-500 000			
10% stillingsreduksjon		-60 000			
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	52 440 500	52 921 000	52 421 000	52 025 700	51 846 100
Rammereduksjon		-500 000	-395 300	-179 600	-803 100
Ny ramme - overført hovedoversikt	52 440 500	52 421 000	52 025 700	51 846 100	51 043 000

Sektoren omfatter følgende tjenesteområder:

- Noresund barnehage
- Krøderen barnehage
- Noresund skole 1.-7. trinn med SFO
- Krøderen skole 1.-10. trinn med SFO

- Krødsherad kommunes andel av interkommunal P.P.T
- Krødsherad kommunes andel av interkommunal voksenopplæring
- Krødsherad kommunes andel av interkommunalt biblioteksamarbeid – Midt-Buskerud Bibliotek
- Kommunal musikk og kulturskole
- Kommunal ungdomsklubb
- Oppfølging av Krødsherad Ungdomsråd
- Kulturfeltet

Hovedtrekk for oppvekst og kulturs budsjett for 2020:

- Skolene følger opp *Opplæringsloven* med *Læreplanen KL06* som sentral forskrift.
 - Styrking av arbeidet med tidlig innsats og økt lærertetthet ved eget statlig tilskudd.
 - Alle elever på 1. trinn får eget læringsbrett til bruk i læringsarbeidet på skolen og hjemme.
 - Alle elever fra 4. trinn og ut ungdomstrinnet får egen PC til bruk i læringsarbeidet på skolen og hjemme. Med denne engangsinvesteringen har alle elever i grunnskolen egen PC eller læringsbrett.
 - Det satses på en dekning av digitale læremidler fra høsten 2020 med læringsbrett på 1.-4. trinn og PC på 5.-10. trinn.
 - Kommunalt tilskudd til 10. trinns reise til Polen på 3.500 kroner pr elev.
 - MOT koordinator videreføres.
- Barnehagens arbeid følger opp *Lov om barnehager* med *Rammeplan 2017* som sentral forskrift.
 - Bemanningsnorm og pedagognorm i barnehagen følges opp.
 - Det foretas så langt som mulig løpende inntak av barn i de kommunale barnehager, jfr. eget kommunestyrevedtak.
- Sektoren følger opp inngått *Avtale om interkommunalt samarbeid - Voksenopplæring* med de økonomiske forpliktelser det innebærer.
- Sektoren følger opp inngått *Avtale om interkommunalt samarbeid - PPT* med de økonomiske forpliktelser det innebærer.
- Musikk- og kulturskolen videreføres innenfor dagens ramme.
- Ungdomsklubben videreføres innenfor dagens ramme.
- Sektoren følger opp inngått *Avtale om interkommunalt samarbeid – Biblioteksamarbeid* med de økonomiske forpliktelser det innebærer. Bibliotekstjenesten styrkes med 40.000. Dette skal dekke behovet for økt tid til katalogisering og utadrettet virksomhet i bibliotekets regi.

Mål og innsatsområder for sektor Oppvekst og kultur

Skole og barnehagetilbudet i Krødsherad skal ha en høy faglig kvalitet som bidrar til å øke elevenes faglige resultater, og som bidrar til at elevene gjennomfører videregående opplæring. Alle barn og unge skal oppleve å ha et trygt og godt miljø i barnehage og skole.

Utfordringer og utviklingstrekk

- Tidlig innsats både i barnehage og skole er en viktig strategi for nasjonal barnehage- og skolepolitikk. For å kunne ta ut elevenes fulle læringspotensial kan det være en utfordring for Krødsherad at dagens skoletilbud er tilrettelagt slik at elevene først på sjette trinn får undervisning daglig.
- Desentralisert kompetanseutvikling er en ordning som videreføres fra staten. Krødsherad kommune er her i nettverk med Sigdal, Modum, Hole og Ringerike – pr. i dag med tilbud inn mot ansatte i skole.

- Skolene og barnehagene i Krødsherad avsluttet prosjektet «Inkluderende læringsmiljø» i 2019, men viderefører arbeidet med å implementere dette i 2020.
- Skolene står foran en ny læreplan – Fagfornyelsen. Denne skal gradvis innføres fra høsten 2020. Skolene er allerede godt i gang med arbeidet.
- Arbeidet med nye skolebygg vil stå sentralt for sektorleder og rektorene.
- Kulturfeltet må løftes fram som en viktig faktor for både innbyggere og tilreisende, og ikke minst for alle de som bidrar inn mot dette i vår kommune.

2.6 Sektor 3 Helse og omsorg

Sektor 3: Helse og omsorg: Aktivitetsendring					
	2019	2020	2021	2022	2023
Grunnlag ramme	53 332 200	56 872 800	59 744 400	59 886 300	59 814 500
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2019	937 900	1 800 000			
Økning hjemler	400 000				
TTF	240 000				
Tiltak nye brukere - kjøp av tjenester	2 800 000				
Psykolog		140 000			
Medisindispensere		50 000			
Omsorg+ - lønnskostnader fra 1/4-20		851 600	300 000		
Asvo					
Ny bruker					
Reduserte kostnader:					
Overført sektor 6 - omorganisering	-837 300				
Velferdteknologi - samarbeid, andre komm.		-60 000			
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Leieinntekter leger		90 000			
Leieinntekter fysioterapeut		200 000			
Diverse justeringer					
	56 872 800	59 944 400	60 044 400	59 886 300	59 814 500
Rammereduksjon		-200 000	-158 100	-71 800	-321 300
Ny ramme - overført hovedoversikt	56 872 800	59 744 400	59 886 300	59 814 500	59 493 200

Tjenesteområdene

- Legesenter og legevakt
- Kommunelege
- Forebyggende helse
 - Jordmortjeneste
 - Helsestasjon og skolehelsetjeneste
 - Psykisk helse
 - Fysioterapi og friskliv
- Sykehjem
 - Korttidsplasser og avlastning
 - Langtidsplasser
 - Skjermet enhet
 - Kommunale akutte døgnplasser
- Hjemmebasert omsorg

- «Aktiv og trygg hverdag» - dagsentertilbud
- Praktisk bistand
- Hjemmesykepleie
- Omsorg pluss fra 1.4.20
- Tjenester til funksjonshemmede
- Interkommunal barneverntjeneste (Midt-Buskerud)
- Krisesenter (Ringeriksregionen)

Bemanning og rekruttering

Helse og omsorg har til sammen 66,7 årsverk, inkludert omsorg pluss fra 1.4.20., kommunepsykolog prosjektstilling i skolehelsetjenesten (midler fra Helsedirektoratet).

Sektoren har i utgangspunktet 50% stilling som saksbehandler, noe som er en liten ressurs til dette store saksfeltet. Vi vil søke å rokkere internt for å øke saksbehandlerstillingen til 90%.

Vi ønsker å videreføre 40% ressurs til å jobbe med velferdsteknologi. Denne ressursen har vi fått tildelt fra Fylkesmannen gjennom et samarbeid med Modum, Sigdal og Øvre Eiker og vi søker nye prosjektmidler for 2020.

Med hensyn til rekruttering er vi stadig i konkurranse med spesialisthelsetjenesten når det gjelder sykepleiere og flere av våre helsefagarbeidere nærmer seg pensjonsalder. Vi vektlegger derfor å ta inn lærlinger i dette faget slik at vi kan ansette disse etter endt utdanning.

Vi ser også at vi er i en vanskelig rekrutteringssituasjon når det gjelder enkelte andre stillinger der det kreves spesialkompetanse, f. eks. ergoterapeut.

Når det gjelder ufrivillig deltid gjøres det nå en kartlegging og å redusere dette vil bli et satsningsområde i 2020.

Satsningsområder 2020

- Redusere ufrivillig deltid
- Sikre riktig og nødvendig kompetanse i tjenesten
- Fortsatt satsning på tjenestedesign og bruk av velferdsteknologiske løsninger
- Økt dagsentertilbud for hjemmeboende
- Følge opp tiltakene i kvalitetsreformen «Leve hele livet» som består av:
 - Gode måltider, riktig ernæring og sosialt fellesskap
 - Aktivitet og fellesskap – motvirke ensomhet
 - Helsehjelp
 - Sammenheng i tjenestene
- Etablere Omsorg pluss
- Etablere Krødsherad helsehus på Norefjellporten

Utfordringsbildet 2020

- I tillegg til rekruttering har sektoren utfordringer knyttet til avlastningsplasser barn og unge. Dette har nå funnet sin løsning i Villa Fjellgløtt, og søkes løst innenfor tildelt budsjetttramme.

- Vi har også krevende pasientsituasjoner som krever høy kompetanse og stor ressursinnsats.
- Når det gjelder vask av tøy har vi i 2019 kjøpt denne tjenesten fra ASVO til en kostnad av i underkant av 400 000 kr. Det har frigjort tid hos hjemmetjenesten som har sluppet å reise innom Kryllingheimen for å håndtere vaskeriet. Det er ikke funnet rom i budsjettet til å videreføre denne ordningen i 2020.
- Avtalene med de private fysioterapeutene skal revideres i forbindelse med etablering i ny lokasjon.

2.7 Sektor 4: Teknisk drift og utbygging

Sektor 4: Teknisk drift og utbygging: Aktivitetsendring					
	2019	2020	2021	2022	2023
Grunnlag ramme	8 776 800	8 503 200	8 099 200	6 020 200	5 984 200
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2019	273 400	318 000			
Kommunale veger	100 000				
DRBV: Økte kostnader		100 000			
Norefjellporten		450 000			
VAR-utgifter (dekkes av fond)		1 700 000			
Reduserte kostnader:					
Økte inntekter:					
Husleie - nye boliger - omsorg+		-352 000			
Ny renseløsning: NVA og Sigdal	-400 000	-2 000 000	-2 000 000		
Norefjellporten - leieinntekter eksterne		-430 000			
Norefjellporten - leieinntekter leger		-90 000			
Reduserte inntekter:					
Drift moduler barnehage	-247 000				
Diverse justeringer					
	8 503 200	8 199 200	6 099 200	6 020 200	5 984 200
Rammereduksjon		-100 000	-79 000	-36 000	-160 700
Ny ramme - overført hovedoversikt	8 503 200	8 099 200	6 020 200	5 984 200	5 823 500

Sektoren omfatter følgende tjenester:

Vann, avløp, renovasjon, kommunale veger, brann-, rednings- og feiervesen, drift og vedlikehold av kommunale bygg og anlegg, herunder også parker og plasser. Sektoren drifter anleggene til NVA og ivaretar funksjonen daglig ledelse av NVA.

Bemanning

Bemanningen fordeler seg med 7 driftsoperatører, 5 administrative stillinger og noe på renhold og badevakt. Oppsummert er dette noe i overkant av 14 årsverk.

I 2020 skal følgende gjennomføres

Vann og avløp

- Ferdigstille innføring av vannmålere for kommunale abonnenter, og starte arbeidet for NVA.
- Påstarte arbeider med ny VA-plan.
- Drifte og bistå med utbygging av ledningsnett og anlegg etter NVAs planer. Driftsutgiftene dekkes av NVA i henhold til gjeldende avtale med selskapet.
- Følge opp NVAs abonnenter og sikre selskapets økonomi.

- Gjennomføre prosjektet med nytt renseanlegg (heretter kalt Norefjell Renseanlegg).
- Iverksette tiltak etter pålegg fra FMBU (Fylkesmannen i Buskerud) vedr. avslutning- og etterdrift på Slettemoen. Dette innebærer trolig å grave opp store mengder eldre slam og sende for lovlig sluttbehandling.
- Spredt avløp. *Tilsynskontoret for spredt avløp i Drammensregionen* er i 2020 inne i sitt 2. år med ansvar for spredt avløp i kommunen. Det vil etter hvert bli flere tilsyn på eksisterende anlegg, både i bygda og på Norefjell. Noen vil få pålegg om å etablere nye anlegg, mens i andre områder vil tilsynene være styringsinformasjon som kan brukes i ny VA-plan for å etablere nytt ledningsnett. Det vil i første omgang bli prioritert å gå tilsyn på anlegg i nærheten av offentlige avløpsledninger for slik å kunne gi pålegg om påkobling. Dette vil medføre mindre forurensning og bedre driftsøkonomi for det nye renseanlegget.

Renovasjon

Renovasjonsordning ivaretas gjennom medeierskap i Hallingdal Renovasjon IKS (HR). Krødsherad kommune følger opp som deltaker gjennom eierstyring, og en tilfredsstillende oppfølging av abonnenter i kommunen.

Brann/redning, feiing/tilsyn

Brann og feiing ivaretas gjennom avtalen med DRBV. Krødsherad kommune følger opp som en av deltakerne gjennom eierstyring. Kommunen har delegert oppfølgingen av Sør-Øst 110 til DRBV. Kostnader knyttet til 110-sentralen er derfor ivaretatt i kommunens overføring til DRBV.

Veger

Etablere kjøresterkt rekkverk på en bro, samt gjennomføre nødvendig vedlikehold og rehabiliteringer på veger. Samarbeid med E-verk skal videreføres, med fokus på stikkrenner og grusing, samt videreføre arbeidet med grøfting. Det skal gjennomføres anskaffelsesprosesser for kosting av kommunale veger/plasser og rehabilitering av veger. Det er et mål at det i 2020 skal bruke midler på rensk av grøfter og hogst langs kommunale veger.

Kommunale bygg og anlegg

Kommunen har en stor bygningsmasse med tilhørende uteområder, og lav bemanning for å kunne følge opp på en fullgod måte. Hovedfokus for 2020 er å følge opp de pågående byggeprosjektene, og samtidig ivareta daglig drift. Det arbeides videre med bygningsvedlikehold og bygningsdrift og gjennomføring av tiltak innen de rammer som bevilges.

Renhold

Vurdere å etablere et fellesskap for renholdere i kommunen for å sikre standardisering og en bedre utnyttelse av renholdsressursene.

Parker og plasser

Drifte og vedlikeholde etablerte kommunale grøntanlegg. Anleggene er viktige for bygdas innbyggere og tilreisende, og det er et mål at grøntområdene og badeplassene skal være velstelte og ryddige. Det er behov for utskifting av gamle lysarmaturer for vegbelysning i kommunale boligområder. Det er ikke rom for komplett utskifting i budsjettet for 2020.

Utbygging

Kommunestyret har vedtatt følgende utbyggingsprosjekter som skal gjennomføres/følges opp i 2020.

- Fullføre Nye Kryllingheimen. Sykehjemmet er ferdigstilt. Regnskapsavslutning gjenstår i 2020.
- Fullføre Omsorg+. Boenhetene er ventet klare til påske 2020.
- Klargjøre Norefjellporten for kommunale tjenester i samspill med de private aktører som er der.
- Bygge nytt renseanlegg på Bjøre.
- Noresund BHG. Avdelingen er ferdig bygget og tatt i bruk. Noe utomhus arbeider gjenstår til våren 2020.
- Det pågår utredning for
 - o Skolene.
 - o Ny brannstasjon og garderobeløsning for teknisk sektor.

Gebyrer

Gebyrinntekter for vann, avløp og renovasjon (VAR) beregnes etter selvkost og påvirker ikke driftsbudsjettet direkte. Endringer i gebyrene innenfor selvkost fremmes i egne politiske saker.

Husleiesatsene for 2020 (inntekter fra utleie av kommunale boliger) reguleres i tråd med husleiekontraktene; deflator på 3.1 % legges til grunn for regulering.

Tiltak og konsekvenser

Sektoren er fullt bemannet per januar 2020 for daglige oppgaver. Aktivitetsnivået er imidlertid høyt utover ordinær drift, og mannskapet bruker mye tid på å følge opp pågående prosjekter og ny teknologi som følger med prosjektene. For å ivareta utbygging på en profesjonell måte er det leid inn eksterne prosjektledere for Nye Kryllingheimen/Omsorg+, nytt renseanlegg på Bjøre og for skolene.

Sektoren har en samarbeidsavtale med NAV om å bidra med oppgaver for personer som skal ha arbeidstrening og som har økonomiske ytelser fra NAV. Personell på arbeidstrening og eventuelle lærlinger inngår i sektorens samlede ressurs for drift og vedlikehold av kommunale bygg.

Vedlikehold av kommunale bygg i 2020 planlegges utført på noen av de gjenstående kommunale leiligheter og på formålsbyggene, bortsett fra skolene som vedlikeholdes på sparebluss. Det ble i 2018 vedtatt å bygge om gamle Krøderen barnehage til boliger. Dette har som en følge av aktivitetsnivået ikke blitt ferdigstilt, og det er en målsetting å komme i mål i løpet av 2020.

Innenfor tildelt ramme prioriteres reparasjoner/akutte behov for utskiftning av gammelt utstyr osv. Det kan ikke påregnes at alle ønsker fra brukere av kommunale bygg kan innfris.

2.8 Sektor 5: NAV

Sektor 5: NAV: Aktivitetsendring					
	2019	2020	2021	2022	2023
Grunnlag ramme	3 069 000	3 103 000	3 982 000	3 982 000	3 982 000
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2019	34 000	39 000			
Økning: sosialhjelp		750 000			
Gøy		90 000			
Reduserte kostnader:					
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	3 103 000	3 982 000	3 982 000	3 982 000	3 982 000
Rammereduksjon					
Ny ramme - overført hovedoversikt	3 103 000	3 982 000	3 982 000	3 982 000	3 982 000

NAV Krødsherad skal være de lokale brukernes kontaktpunkt i forhold til alle tjenester som forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten, samt kommunale tjenester som har et selvhjelpsperspektiv og et bredt arbeidsrettet fokus.

Budsjettet for sosialhjelp er foreslått økt med kr. 750.000 for 2020. Dette skyldes en relativt kraftig økning på denne posten de to siste årene, og det er ikke mulig å oppfylle lovkravene innenfor opprinnelige budsjetteramme.

Kommunale tjenester:

Ut over kommunens ansvar for økonomisk sosialhjelp etter lov om sosiale tjenester, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgivningstjeneste (gjeldsrådgiving), arbeidet med individuelle planer og kvalifiseringsprogrammet, skal kontoret dekke følgende tjenester:

- Flyktningetjenesten.
- Tiltak rusmiddelbrukere.
- Bostøtteordning.

NAV har de siste årene hatt ansvaret for å administrere kommunens lokale GØY og SOMMERGØY-konsept. Disse aktivitetene er blant annet finansiert gjennom barnefattigdomsmidler. Det vil bli foretatt en vurdering av videre organisering og konsept vinter/vår 2020.

Bemanning.

Krødsherad kommune har gått inn i NAV Krødsherad med 2 stillingshjemler.

I tillegg dekker Krødsherad kommune 20 % av lønnskostnader til NAV-leder. Prosjektmidler har vært benyttet til avlønning av 50 % rusmedarbeider. 50 % stilling som flyktningkonsulent videreføres, samt 40 % miljøarbeider som er dekket opp via statlige tilskuddsmidler. Dette da vi ser at det i perioder har vært mer arbeid enn 50 %, og vi ønsker å være bedre dekket i ferier og fravær.

Føringer og oppgaver som sektoren skal ivareta:

Sosialomsorg.

- Sosialhjelpssatsene skal justeres løpende i henhold til veiledende satser for sosialhjelp. Denne økning dekkes opp innenfor sektorens nåværende rammer.
- Sosialtjenesten skal videreføres med noe økning i økonomiske rammer i forhold til budsjett for 2019.
- Tjenesten kvalifiseringsprogram skal videreføres.
- Sektorens totalramme, inkludert midler til kvalifiseringsprogram, disponeres helhetlig og under ett ut fra sektorens egen løpende vurdering.
- Aktivitetsplikt for mottakere av sosialhjelp. Stortinget vedtok 07.04.15 å innføre lovfestet aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad.

Rusomsorg.

- Rusomsorgen videreutvikles tuftet på hjemmebaserte tjenester.
- 50 % prosjektstilling – rusforebyggende arbeid ble innarbeidet i budsjettet for 2013. Midler til å finansiere stillingen ble trukket ut av rammetilskuddet i 2014. Det søkes om tilskudd via Fylkesmannen og NAV Krødsherad fikk for 2019 kr 272.400. Vi har også igjen kr.57.600 fra 2018. En må derfor årlig vurdere fremtidig aktivitet etter hvert som man får avklart tilskuddets størrelse. Hovedintensjon er i tillegg til forebyggende virksomhet å hjelpe brukere tilbake i arbeid og aktiv fritid.
- NAV startet fra 24.10.19 et lavterskeltilbud, TREFFET, på K4-bygget. Dette avholdes hver torsdag fra kl.11 til 14. Det har vært i snitt 6 deltakere. NAV har tatt kontakt med aktuelle deltakere. Dette går på rus/psykiatri-problematikk. Innholdet er kaffe/vaffel/god prat/kortspill/sosialt samvær/skape nettverk – uformelt. God tilbakemelding så langt så dette vil bli videreført i 2020.
- Krødsherad kommunes administrasjon skal sammen med NAV sosial ha høyt fokus på videreføring av samarbeidsprosjekter.

Flyktningetjeneste.

- Krødsherad vil ikke få tilbud om å motta flere flyktninger. Lønn til flyktningkonsulent i 50 % stilling + 40 % miljøarbeider er dekket opp via statlige tilskuddsmidler. To nye flyktningfamilier ble bosatt i 2016 noe som utløste nye midler. Kostnader knyttet til

flyktninger og stilling som flyktningkonsulent dekkes av integreringstilskuddet. Tilrettelegging for flyktningene gjennomføres i henhold til kommunalt vedtatte retningslinjer.

- Statlige tilskuddsmidler inntektsføres med eget prosjektnummer, og avsettes, så sant dette er mulig i forhold til årlige regnskapsresultater, til framtidig arbeid med flyktninger i Krødsherad kommune.

Bostøtte.

- Administrasjon av bostøtteordningen videreføres som del av NAV's oppgaver.

2.9 Sektor 6: Service og administrasjon

Sektor 6: Service- og administrasjon					
	2019	2020	2021	2022	2023
Grunnlag ramme	0	15 565 700	15 939 700	15 510 700	15 474 700
Rammeendring - fra sektor 1	14 101 300				
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2019	249 500	237 000			
Valg	75 000				
Overført fra sektor 3 - omorganisering	837 300				
"Investeringskostnad" KIKT	300 000	0			
Utviklingsarbeid - digitalisering m.m	137 600				
Personrettede tilskudd fra Husbanken		239 000			
IKT-utgifter - reduksjon 40% stilling		470 000			
Ansattedag		100 000			
Tidligere års premieavvik		300 000			
Revisjonskostnader		73 000			
Arkiv		100 000			
Reduserte kostnader:					
IKA-Kongsberg - innskudd	-135 000				
Valg		-75 000			
Skatteoppkreverfunksjon → statlig		-250 000	-250 000		
"Investeringskostnad" KIKT		-300 000			
Årets premieavvik		-420 000			
Arkiv			-100 000		
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	15 565 700	16 039 700	15 589 700	15 510 700	15 474 700
Rammereduksjon		-100 000	-79 000	-36 000	-160 600
Ny ramme - overført hovedoversikt	15 565 700	15 939 700	15 510 700	15 474 700	15 314 100

Det budsjetteres med 8,8 årsverk. Det er 9 ansatte som dekker disse årsverkene. Det er ingen lærling i avdelingen.

Sektoren omfatter følgende tjenesteområder:

- Vertskap i verdensklasse.
- Kommuneøkonomi herunder regnskap, fakturering, budsjettering, eiendomsskatt og vederlag.
- Saksbehandling etter Alkoholloven og Serveringsloven
- Arkiv
- HR, lønn og personal og IKT
- Sosiale medier og kommunikasjon
- Servicekontor herunder TT- og parkeringskort

- Vielser
- Valg
- Politisk sekretariat

Sektoren leverer støttetjenester innen alle våre fagområder til kommunens ansatte så vel som innbyggere. Fagområdene er i stor grad lovpålagt og fungerer innenfor lovverk og forskrifter som styrer handlingsrommet. Det leveres betydelig støtte til politikere, ledere, ansatte og innbyggere i kommunen. Som den sektorovergripende enheten vi er, har vi også en kontrollfunksjon for at tjenestene innen våre fagområder blir fulgt opp og levert ihht til rutiner og prosedyrer.

Hovedtrekk for service og administrasjons budsjett 2020:

- Skatteopprekker er i statsbudsjettet overført til staten. Dette betyr at vi fra 1.6.2020 reduserer kostnader knyttet til denne posten (også redusert i rammeoverføringene).
- Økt satsing på Digitalisering og IKT gir økte utgifter. Vi har hatt en oppsigelse på 40 % i avdelingen, uten at stillingen erstattes. Lønnsmidlene fra denne stillingen er tilført ikt utgifter.
- Det er satt av 100 000,- til en ansattdag i løpet av 2020.
- Noe økte revisjonskostnader.
- Arkiv-opprydding.

TJENESTEOMRÅDENES DRIFT

Sentraladministrasjonens driftsbudsjett fordeler seg på tjenesteområdene:

Politisk styring

Det er ingen endringer eller økte kostnader innenfor funksjonen.

Kontrollorganer

Kostnadene til revisjon og kontrollutvalg budsjetteres i henhold til kontrollutvalgets vedtak.

Administrasjon

Det vil bli prioritert å opprettholde og øke kompetansen til de ansatte i avdelingen gjennom kurs og nettverkssamlinger så langt økonomien tilsier dette.

Fellestjenester

Det er ingen endringer eller økte kostnader innenfor funksjonen.

MÅL OG INNSATSOMRÅDER

Ny kommunelov

Det har vært og vil fortsette å være fokus på innføring av endringene i ny kommunelov i 2020.

Økonomiavdeling

Avdelingen vil ha fokus på å ferdigstille økonomireglement ihht ny kommunelov for vedtak i kommunestyre.

Det arbeides fortsatt med utnyttelse av systemer og integrasjoner med forsystemer, for å effektivisere arbeidsoppgaver både i økonomiavdelingen og ute i de enkelte virksomhetene.

Personal

Det vil bli arbeidet med kvalitetssystem og internkontroll ihht ny kommunelov. I tillegg vil fokus på digitalisering og utnyttelse av fagsystemer ha fortsatt fokus.

Servicetorg

Vår visjon Vertskap i Verdensklasse er spesielt synlig ved denne første skansen. Vi ønsker å heve kvaliteten på hjelpen innbyggerne etterspør ved gode sektorovergripende prosesser i 2020.

Sosiale medier

Det er et klart mål at innbyggerne på en klar og lettfattelig måte kan kommunisere med Krødsherad kommune. Hjemmesidene skal sette innbyggerne i sentrum, sikre åpenhet og innsyn samt hjelpe innbyggeren med løsninger som sørger for raske svar.

Krødsherad kommune har i utgangen av 2019 1756 følgere på facebook. Sidene vil bli brukt til å informere om hva vi driver med, og jobbe omdømmeskapende.

Arkiv

Det elektroniske sak/arkiv systemet er stadig under utvikling, og brukere av systemet utvikler seg i takt med dette.

Det vil i 2020 vurderes om vi skal periodisere vårt elektroniske arkivmateriale. Dvs å overføre alle gamle saker i en elektronisk historisk søkbar base. På den måten kan vi starte opp med en «ren» arkivbase.

Papirarkiv

Det er i 2019 avlevert mye arkivmaterieell til IKA Kongsberg. Vi fortsetter denne jobben i 2020. Dette er et omfattende arbeid og består av både administrativt (protokoller fra alle utvalg, formannskap og kommunestyremøter mm) og rettighetsdokumenter (Personal- elev- og pasient mapper mm). Dette er kostnadsdrivende arbeid. Det klare målet er å slutføre dette arbeidet i 2020.

2.10 Sektor 7: Samfunns- og næringsutvikling

Sektor 7: Samfunns- og næringsutvikling					
	2019	2020	2021	2022	2023
Grunnlag ramme	0	4 095 300	4 050 300	3 892 100	3 820 300
Rammeendring - fra sektor 1	3 870 200				
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2019	219 100	155 000			
Ny stilling - planlegging	824 000				
Bredbånd - KK's andel 2019	600 000				
Skiløyper - økning tilskudd	100 000				
Reduserte kostnader:					
30% stilling (20% leder, 10% for mye)	-268 000				
Byggesak: Konsulentkjøp	-150 000				
Bredbånd 2018	-600 000				
Økte inntekter:					
Gebyrer	-500 000				
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	4 095 300	4 250 300	4 050 300	3 892 100	3 820 300
Rammereduksjon		-200 000	-158 200	-71 800	-321 300
Ny ramme - overført hovedoversikt	4 095 300	4 050 300	3 892 100	3 820 300	3 499 000

Sektoren har en foreslått driftsramme på kr. 4 050 300. Det budsjetteres med 5,6 årsverk i sektoren.

Sektoren omfatter følgende tjenesteområder:

Arealplanlegging, byggesaksbehandling, oppmåling, matrikkelføring, adressering, jordbruk, viltforvaltning, motorferdsel, skogbruk, vassdragsovervåking, miljø, næringsutvikling,

Det er ingen lærling i avdelingen.

Hovedtrekk for SNU i 2020

- Sektoren skal drive en løsningsorientert tjenesteproduksjon i henhold til gjeldende lovverk og Krødsherad kommunens vedtatte verdier.
- Sektoren skal gjennom tjenesteproduksjon identifisere og følge opp initiativ fra innbyggere/næringsliv/frivillige som kan bidra til å nå øvrige hovedmål.
- Det budsjettes med fortsatt stor byggeaktivitet på Norefjell og derigjennom uendrede gebyrinntekter.
- Det søkes frigjort ressurser til økt satsing på næringsutvikling og stedsutvikling gjennom mer effektiv saksbehandling.

Investeringer

Det er ikke lagt opp til investeringsprosjekter eller driftsprosjekter utover pågående prosjekter:

- kommunedelplan Norefjell – ferdigstilling av plan, oppfølging av fokusområder, derigjennom mulige investeringer.
- gateadressering- bygda har kontert sine adresser, fjellet står for tur.
- Sletteмоen. Ferdigstille plan, deretter vurdere investeringer.

Mål og innsatsområder

Enhetens verdier: Løsningsorientert, høy grad av Integritet og Vennlighet.

Kommunens ansvar for nærings- og samfunnsutvikling er nå spisset, og dette er et ansvar som tilfaller SNU i samvirke med både interne og eksterne samarbeidsparter. Det er en målsetting å styrke dette arbeidet for å nå kommunale ambisjoner om vekst og utvikling. Ambisjonene er ikke meislet ut enda, men pågående kommuneplan samfunnsdel, vil gi en retning og en tydeligere målsetning. Inntil kommunen har staket ut sine prioriterte målsettinger i samfunnsdelen, vil enheten spesielt prioritere arbeid knyttet mot reiseliv, stedsutvikling og vertskapsattraktivitet.

SNU skal fungere som en katalysator for å iverksette kommunal politikk, og bidra til gode og kreative prosesser for å foreta strategiske valg for kommunen. Enheten skal være en naturlig samarbeidspartner for innbyggere og næringslivet, fordi kompetansen om både nærings- og samfunnsutviklingsmekanismer er høy.

2020- tiltaksliste:

- Ferdigstille arbeidet med Kommunedelplan Norefjell 2019-2035
- Utarbeide ny organisering av fellesgodefinansiering, herigjennom infrastrukturfondet.
- Bidra inn i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel
- Utarbeide ny planstrategi for årene 2020-2023
- Utarbeide boligstrategi for økt bosetting i Krødsherad
- Ferdigstille og bistå til byggestart Noresund Nord
- Følge opp privat- initierte boligprosjekter som f.eks planene rundt Kyrkjehaugen.
- Regulere nytt boligfelt på Krøderen
- Ferdigstille områderegulering Sletteмоen
- Ferdigstille arbeidet med beitebruksplan
- Ferdigstille adresseringsprosjektet.
- Gjennomføre omløpsfotografering for kommunen, med påfølgende kartleggingsprosjekt og ajourføring av FKB B område.
- Gjennomføre forprosjekt ny brannstasjon.
- Følge opp arbeidet med ny skatepark på Krøderen.
- Følge fellesprosjekt knyttet til tilsyn/ulovlighetsoppfølging sammen med Kongsbergregionen.
- Konkretisere rutiner for oppfølging av bo- og driveplikt.
- Samle næringsliv for å vurdere ønsker om egne næringsforeninger.
- Følge opp kommunens trafikksikkerhetsplan inkludert arbeid med hjertesoner.
- Starte prosess med miljøsertifisering av kommunens virksomheter.

3 INVESTERINGSBUDSJETT FOR PLANPERIODEN.

3.1 Investeringsbudsjett for planperioden

Tabellen på neste side viser investeringene som er lagt til grunn ved beregningene av renter og avdrag i økonomiplanen.

Det vises også til egen sak til kommunestyret 12. desember vedr. overføring av tidligere vedtatte investeringsbudsjettbevilgninger.

Investeringsbudsjettet for 2020 er bindende når kommunestyret har gjort sitt budsjettvedtak. Øvrige år er veiledende.

Det er tre store prosjekter som er innarbeidet i planperioden:

- Ny renseløsning
- Oppgradering av Bjøreskogveien
- To nye/renoverte skolebygg

Av foreslåtte investeringsprosjekter for 2020 delegeres fullmakt til gjennomføring til kommunedirektøren bortsett fra følgende prosjekt:

- Oppgradering av Bjøreskogveien
- Prosjekt skolebygg
- Prosjekt sentrumsutvikling
- Opparbeiding av boligtomt

Ovennevnte saker vil bli lagt fram for politisk behandling før gjennomføring.

Investeringer						
		2019	2020	2021	2022	2023
Rammeområde 1:						
KLP - egenkapitalinnskudd	Disp.fond	610 000	550 000	550 000	550 000	550 000
IKT - diverse	Disp.fond		1 000 000	1 000 000	1 000 000	500 000
Sum rammeområde 1		610 000	1 550 000	1 550 000	1 550 000	1 050 000
Rammeområde 2:						
IKT-utstyr	Disp.fond	200 000	500 000	200 000	200 000	300 000
Sum rammeområde 2		200 000	500 000	200 000	200 000	300 000
Rammeområde 3:						
Kjøp av minibuss	Disp.fond	600 000				
Trygghetsalarmer	Disp.fond		130 000			
Kjøp av bil	Lån		500 000		500 000	
Sum rammeområde 3		600 000	630 000	0	500 000	0
Rammeområde 4:						
Kommunale veger	Lån	700 000	5 000 000	700 000	700 000	700 000
Kjøp av bil	Lån			500 000		500 000
Nye Kryllingheimen	Lån	64 100 000				
Komm. Utleieboliger	Lån	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Kommunale formålsbygg	Lån		1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Opparbeiding mv boligtomt	Lån		1 000 000	4 000 000		
Skoleutbygging	Lån		3 000 000	25 000 000	50 000 000	77 000 000
Ny renseløsning	Lån	35 000 000	65 500 000	0	0	0
VAR-område	Lån		1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Brannstasjon	Lån		500 000	500 000	500 000	500 000
Kulturbygg/idrettsanlegg	Disp.fond			300 000	300 000	300 000
Vannmålere	Lån	2 000 000				
Slettebuen - avslutningsplan	Lån		5 000 000	5 000 000		
Sum rammeområde 4		107 100 000	77 800 000	38 800 000	54 300 000	81 800 000
Rammeområde 6						
Rammeområde 7						
Sentrumsutvikling	Lån		1 500 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Trafikksikkerhet	Lån		500 000			
Sum rammeområde 7			2 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Totale investeringer		108 510 000	82 480 000	43 550 000	59 550 000	86 150 000
Finansiering:						
Disposisjonsfond		1 410 000	2 180 000	2 050 000	2 050 000	1 650 000
Tilskudd						
Finansiering via drift						
Låneopptak		107 100 000	80 300 000	41 500 000	57 500 000	84 500 000
Total finansiering		108 510 000	82 480 000	43 550 000	59 550 000	86 150 000
Udekket		0	0	0	0	0

Vedlegg 1 Bevillingsoversikt

BEVILLINGSOVERSIKT - DRIFT						
	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rammetilskudd	-73 709 165	-82 021 000	-86 044 000	-85 379 000	-85 964 000	-86 549 000
Inntekts- og formuesskatt	-72 970 346	-71 046 000	-72 849 000	-73 549 000	-74 249 000	-74 949 000
Eiendomsskatt	-12 409 478	-12 500 000	-13 030 000	-13 130 000	-13 230 000	-13 330 000
Andre generelle driftsinntekter	-5 288 839	-1 300 000	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Sum generelle driftsinntekter	-164 377 828	-166 867 000	-172 823 000	-172 958 000	-174 343 000	-175 728 000
Rammeområde 1	19 785 961	8 437 100	11 105 300	9 697 200	9 625 400	8 954 100
Rammeområde 2	51 160 222	52 440 500	52 421 000	52 025 700	51 846 100	51 043 000
Rammeområde 3	55 381 976	56 872 800	59 744 400	59 886 300	59 814 500	59 493 200
Rammeområde 4	11 680 208	8 503 200	8 099 200	6 020 200	5 984 200	5 823 500
Rammeområde 5	5 453 645	3 103 000	3 982 000	3 982 000	3 982 000	3 982 000
Rammeområde 6	0	15 565 700	15 939 700	15 510 700	15 474 700	15 314 100
Rammeområde 7	0	4 095 300	4 050 300	3 892 100	3 820 300	3 499 000
Ufordelt innsparing						
Sum bevilgninger drift	143 462 012	149 017 600	155 341 900	151 014 200	150 547 200	148 108 900
Renteinntekter	-6 677 674	-1 350 000	-1 850 000	-1 850 000	-1 850 000	-1 850 000
Utbytter		0	0			
Gevinster/tap på finan. omløpsmidler						
Renteutgifter	2 393 827	6 340 500	8 846 500	9 822 400	10 555 200	12 184 300
Avdrag	7 605 492	10 533 900	13 307 300	14 996 400	16 115 600	17 959 800
Netto finansutgifter	3 321 645	15 524 400	20 303 800	22 968 800	24 820 800	28 294 100
Netto driftsresultat	-17 594 171	-2 325 000	2 822 700	1 025 000	1 025 000	675 000
Overføring til investering	721 520					
Netto avsetninger/bruk bundne driftsfond	15 700	125 000	-1 925 000	-225 000	-225 000	125 000
Netto avsetninger /bruk disposisjonsfond	13 361 574	2 200 000	-897 700	-800 000	-800 000	-800 000
Dekning av tidligere års merforbruk	-9 493 712					
Sum disp./dekning av netto driftsresultat	4 605 082	2 325 000	-2 822 700	-1 025 000	-1 025 000	-675 000
Resultat	-12 989 089	0	0	0	0	0

Vedlegg 2 Budsjettskjema investeringer

	<i>Budsjett</i>	<i>Budsjett</i>	<i>Budsjett</i>	<i>Budsjett</i>	<i>Budsjett</i>
	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
BUDSJETTSKJEMA 2A					
Investeringer anleggsmidler	107 900 000	81 930 000	43 000 000	59 000 000	85 600 000
Utlån og forskutteringer					
Kjøp av aksjer og andeler	610 000	550 000	550 000	550 000	550 000
Avsetninger					
Årets finansieringsbehov	108 510 000	82 480 000	43 550 000	59 550 000	86 150 000
BUDSJETTSKJEMA 2B					
Bruk av lånemidler	-107 100 000	-80 300 000	-41 500 000	-57 500 000	-84 500 000
Andre inntekter					
Sum ekstern finansiering	-107 100 000	-80 300 000	-41 500 000	-57 500 000	-84 500 000
Overført fra driftsregnsk					
Bruk av tidl. Års udisponert					
Bruk av avsetninger	-1 410 000	-2 180 000	-2 050 000	-2 050 000	-1 650 000
Sum intern finansiering	-1 410 000	-2 180 000	-2 050 000	-2 050 000	-1 650 000
Sum finansiering	-108 510 000	-82 480 000	-43 550 000	-59 550 000	-86 150 000
Udekket	0	0	0	0	0
BUDSJETTSKJEMA 2B					
IKT-utstyr/linjer		1 000 000	1 000 000	1 000 000	500 000
Sum rammeområde 1	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	500 000
Pc-kjøp elever	200 000	500 000	200 000	200 000	300 000
Sum rammeområde 2	200 000	500 000	200 000	200 000	300 000
Minibuss	600 000				
Trygghetsalarm		130 000			
Kjøp av bil		500 000		500 000	
Sum rammeområde 3	600 000	630 000	0	500 000	0
Brannstasjon		500 000	500 000	500 000	500 000
Kjøp av bil			500 000		500 000
Skolebygg		3 000 000	25 000 000	50 000 000	77 000 000
Bolitomter - opparbeiding		1 000 000	4 000 000		
Kommunale boliger/bygg	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Kommunale formålsbygg		1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kommunale veger	700 000	5 000 000	700 000	700 000	700 000
VAR-området		1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Nye Kryllingeheimen	64 100 000				
Ny renseløsning	35 000 000	65 500 000			
Kulturbygg/idrettsanlegg			300 000	300 000	300 000
Vannmålere	2 000 000				
Sletteemoen	5 000 000		5 000 000		
Sum rammeområde 4	107 100 000	77 800 000	38 800 000	54 300 000	81 800 000
Sum rammeområde 5	0	0	0	0	0
Sum rammeområde 6	0	0	0	0	0
Sentrumsutvikling	0	1 500 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Trafikksikkerhet		500 000			
Sum rammeområde 7	0	2 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Sum anleggsmidler	107 900 000	81 930 000	43 000 000	59 000 000	85 600 000
KLP - egenkapitalinnskud	610 000	550 000	550 000	550 000	550 000
Totalt investering	108 510 000	82 480 000	43 550 000	59 550 000	86 150 000

Vedlegg 3 Gjeldsutvikling

